



MINISTER ZDROWIA

Warszawa,

2011-03-07

MZ-ZP-P-022-19775-24/115/SS/11

Pan

Zbigniew Zientarski

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

ks. Henryk Jurek

W odpowiedzi na pismo z dnia 12 stycznia 2011 r., znak: BPS/Ku-034/1074/2/11 dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 1074) oraz w ślad za pismem z dnia 18 lutego 2011 r., znak: MZ-ZP-022-19775-17/082/SS/11, przesyłam w załączeniu:

Opinię Ministra Zdrowia wobec senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk senacki nr 1074)

z pościeleniem

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETARZ STANU
Andrzej Włodarczyk
Andrzej Włodarczyk

Opinia Ministra Zdrowia wobec senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1074)

Na podstawie art. 60 ust. 3 pkt 1 w związku z ust. 5 uchwały Senatu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 23 listopada 1990 r. – Regulamin Senatu (M. P. z 2010 r. Nr 39, poz. 542, z późn. zm.), poniżej przedstawiam opinię Ministra Zdrowia wobec *senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1074)*.

Senacki projekt ustawy o *zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1074)* stawia sobie za cel ochronę zdrowia publicznego przed zagrożeniem chorobą alkoholową, w szczególności ochronę zdrowia małoletnich. Cel ten proponuje się osiągnąć poprzez ograniczenie możliwości emitowania reklam napojów alkoholowych w środkach masowego przekazu oraz ograniczenia w zakresie praktyk marketingowych producentów i dystrybutorów napojów alkoholowych, w tym fizycznej dostępności do napojów alkoholowych.

Minister Zdrowia podziela wyrażone w uzasadnieniu do projektu zaniepokojenie wywołane trendami w zakresie poziomu spożycia napojów alkoholowych w Polsce. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów wiąże się z jego spożywaniem. W 2009 r. statystyczny Polak wypijał ponad 9 litrów alkoholu rocznie, co należy uznać za wysoce niepokojące i uzasadniające podjęcie inicjatyw legislacyjnych, proponujących przyjęcie adekwatnych i proporcjonalnych działań zmierzających do ograniczenia tego zjawiska.

Za zasadną uznać należy wskazaną w uzasadnieniu do projektu tezę, że ekspozycja na reklamę napojów alkoholowych przekłada się na poziom spożycia alkoholu, w szczególności ma silny wpływ na młodych konsumentów.

Zmiana zaproponowana w art. 13¹ ust. 2 pkt 1 wprowadza dopuszczalność emisji reklam i promocji piwa w telewizji, radiu, kinie i teatrze wyłącznie w godzinach między 23.00 a 6.00. Zmiana ta podyktowana jest potrzebą ograniczenia wpływu reklam i promocji piwa na małoletnich odbiorców środków masowego przekazu.

Ograniczenie czasu ekspozycji na negatywnie wpływające na młodzież reklamy jest jednym z celów proponowanego ograniczenia ram czasowych reklamy alkoholu i trudno znaleźć w świetle dostępnej wiedzy merytoryczne kontrargumenty na ten temat, ale z drugiej strony należy docenić znaczenie zajęć finansowanych ze środków Funduszu Zajęć Sportowych dla

Uczniów. Wydatki ponoszone z budżetu państwa na rzecz sportu i kultury fizycznej są istotnym wkładem w podnoszenie kondycji zdrowotnej młodzieży.

Oznacza to, że znaczne ograniczenie czasu ekspozycji reklam spowoduje spadek dochodów i przełoży się na finansowanie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla osób niepełnoletnich.

Równocześnie zauważyć należy, że projekt ustawy zakłada w art. 1 pkt 1 lit b, że „w określonych miejscach, obiektach lub na obszarach gminy, ze względu na ich charakter, rada gminy może wprowadzić czasowy lub stały zakaz prowadzenia reklamy i promocji piwa, o której mowa w ust. 1”. Konstrukcja powyższego przepisu jest nieprecyzyjna i może budzić wątpliwości interpretacyjne. W celu ich usunięcia należałoby rozważyć wprowadzenie wyraźnego zastrzeżenia, że kompetencje rady gminy nie obejmują wprowadzania czasowego lub stałego zakazu prowadzenia reklamy i promocji piwa w programach radiowych i telewizyjnych, z tego względu, iż co do zasady zasięg nadawania tych programów przekracza granice gminy. Wprowadzenie zakazu reklamy i promocji piwa w danej gminie nie mógłby więc zostać wykonany przez nadawców radiowych i telewizyjnych, których programy są rozpowszechniane lub rozprowadzane w danej gminie. Powyższą uwagę można odnieść także do reklamy w dziennikach i czasopismach (innej, niż zakazana w art. 13¹ ust. 2 reklama na okładkach gazet i czasopism). Minister Zdrowia stoi na stanowisku, że wymagałoby to zmiany brzmienia projektowanego art. 13¹ ust. 2a ustawy, poprzez wprowadzenie wyłączenia uprawnień rady gminy co do wprowadzenia zakazu reklamy i promocji piwa w radiu, telewizji, prasie czy Internecie, a jedynie na nośnikach reklamy znajdujących się wyłącznie na terenie danej gminy.

Zaproponowane w opiniowanym projekcie rozwiązania przewidują również wprowadzenie zakazu:

- 1) reklamy piwa na słupach i tablicach reklamowych (obecnie jest dozwolona pod warunkiem umieszczenia odpowiednich ostrzeżeń);
- 2) informowania w radiu i telewizji o sponsorowaniu imprez masowych przez producentów lub dystrybutorów napojów alkoholowych zawierających do 18% alkoholu w godzinach od 6:00 do 23:00 (obecnie brak jest ograniczeń czasowych);
- 3) sprzedaży i spożywania alkoholu w stacjach paliw.

Minister Zdrowia zwraca uwagę, że wprowadzenie zakazu sprzedaży napojów alkoholowych w placówkach handlowych, jakimi są stacje paliw, może być rozpatrywane w kategoriach

naruszenia zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej i mieć, wbrew opinii autorów projektu, znaczący wpływ na dochody budżetu państwa.

Odnosząc się do kwestii skutków finansowych przyjęcia zaproponowanych w projekcie ustawy rozwiązań, należy stwierdzić, że Minister Zdrowia nie dysponuje możliwością określenia dokładnych skutków ograniczenia wolumenu konsumowanego alkoholu dla budżetu państwa i budżetów poszczególnych jednostek samorządu terytorialnego. Należy jednak zauważyć, iż zgodnie z przeprowadzonymi w tym zakresie badaniami („Alkohol w Europie. Raport z perspektywy zdrowia publicznego”, Anderson P., Bamberg B.), społeczne koszty konsumpcji alkoholu w poszczególnych państwach szacuje się na 0,7% do 5,5% ich PKB. Tylko w 2003 r. wymierny koszt społeczny przypisany alkoholowi wyniósł w Unii Europejskiej około 125 mld euro (od 79 do 220 mld euro), przy czym wartość ta nie obejmuje bólu, cierpienia, utraty życia i skrócenia długości życia w pełnym zdrowiu, które ocenia się na dalsze 270 mld euro. Wskazane powyżej koszty konsumpcji alkoholu, w szczególności ujęte w relacji do PKB, są zatem znacząco wyższe od generowanych przez tę gałąź gospodarki wpływów. Warto jednocześnie zauważyć, iż zaproponowane w projekcie ustawy rozwiązania nie wpłyną znacząco na, i tak bardzo wysoką w Polsce, liczbę punktów sprzedaży i konsumpcji alkoholu, ale przede wszystkim na ograniczenie jego spożycia w sytuacjach najbardziej niebezpiecznych.

Wobec powyższego, Minister Zdrowia, mając na względzie istotny cel zaproponowanych regulacji jakim jest ograniczenie fizycznej dostępności napojów alkoholowych oraz możliwości ich konsumpcji, w okolicznościach mogących stwarzać zagrożenia dla życia i zdrowia, choć dostrzega pozytywne części zaproponowanych zmian zawartych w senackim projekcie ustawy *o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1074)*, to w świetle proponowanych rozwiązań, ich niedoprecyzowania, a także możliwości naruszenia swobody wykonywania działalności gospodarczej i wpływu na dochody budżetu państwa, negatywnie opiniuje przedmiotowy projekt.

Stanowisko Rządu wobec *senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (druk nr 1074)* zostanie przekazane Komitetowi Stałemu Rady Ministrów.

Z upoważnienia
MINISTRA ZDROWIA
PODSEKRETAŃZ STANU
Andrzej Włodarczyk